

4. Drucker P.- F The Effective Executive in Action. Доступно: <https://dtleadership.my/wp-content/uploads/2019/05/Drucker-2006-The-Effective-Executive-The-Definitive-Guide-to-Getting-the-Right-Things-Done.pdf>

ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ ДЕРЖАВИ, БІЗНЕСУ І ГРОМАДИ ЯК ЧИННИК ПОДОЛАННЯ БІДНОСТІ

Березовський Петро Петрович

здобувач освітньо-наукової програми доктора філософії за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» кафедри публічного управління та адміністрування Національного лісотехнічного університету України.

У сучасних умовах глобальної нестабільності, поглиблення соціально-економічної нерівності та змін у моделі публічного управління проблема подолання бідності набуває нових вимірів. У межах Цілі сталого розвитку ООН № 1 – «Подолання бідності у всіх її формах і всюди» [2] – стає очевидним, що державних зусиль недостатньо: необхідна кооперація держави, бізнесу та громадянського суспільства. Саме партнерська взаємодія цих секторів може слугувати важливим механізмом посилення соціальної стійкості, справедливого розподілу ресурсів і забезпечення людського розвитку.

Концепція партнерства між державою, бізнесом і громадою базується на принципах багаторівневого управління, де реалізуються засади довіри, взаємної відповідальності та залучення. Роль держави при цьому змінюється — від монопольного провайдера послуг до координатора, фасилітатора та партнера [7]. Бізнес приносить інновації, інвестиції та економічний потенціал, а громада забезпечує зворотний зв'язок, контроль і врахування локальних потреб.

Бідність є багатовимірним явищем, яке охоплює не лише матеріальні аспекти, а й обмеження доступу до освіти, охорони здоров'я, інформації та можливостей соціального зростання. Як зазначають науковці Ємець О.І. і Білошкурська М.В., бідність — це насамперед «нестача можливостей для повноцінної участі в суспільному житті» [3]. Подолання бідності вимагає інтегрованого підходу, коли державні, приватні та громадські ресурси поєднуються в єдину систему дій.

Держава формує нормативно-правову основу, гарантує інституційні рамки й визначає стратегічні пріоритети. Бізнес виступає рушійною силою інвестицій, створення робочих місць і соціальних програм. Громада надає легітимність діям, забезпечує соціальний контроль і сприяє мобілізації людського потенціалу. Децентралізовані моделі управління сприяють підвищенню ефективності розподілу ресурсів та зниженню транзакційних витрат [9].

Одним із ключових інструментів партнерської взаємодії є державно-приватне партнерство (ДПП). Воно дозволяє залучати приватні інвестиції до реалізації соціально значущих проєктів у сферах інфраструктури, освіти, охорони здоров'я та енергетики [4]. Державно-приватне партнерство може виступати дієвим механізмом соціальної інклюзії, сприяти створенню робочих місць і підвищенню якості суспільних послуг. SWOT-аналіз практики таких партнерств в Україні показує, що вони забезпечують економічну стійкість і сприяють підвищенню рівня довіри між державним, приватним та громадським секторами [5].

Водночас існують суттєві бар'єри розвитку державно-приватного партнерства в Україні, серед яких нормативна невизначеність, обмежена компетентність органів місцевого самоврядування, недостатній рівень довіри з боку бізнесу та обмежений досвід управління ризиками [3]. Додатково інвестиційні ризики, нестабільність правового середовища та відсутність державних гарантій значно знижують зацікавленість інвесторів у таких проєктах [6].

На місцевому рівні громади виступають ключовими партнерами держави та бізнесу. Приклади громадських бюджетів, соціального підприємництва та

енергетичних кооперативів показують, що активна участь громадян у прийнятті рішень підвищує ефективність реалізації проєктів, сприяє соціальній інтеграції, зміцнює стійкість соціальних систем, формує довіру до органів влади та створює нові механізми спільної відповідальності [7].

Партнерство створює синергетичний ефект, коли держава знижує бюджетне навантаження, бізнес отримує стабільне інституційне середовище, а громада користується соціальними вигодами. Такий механізм сприяє формуванню довгострокових відносин довіри, розширенню можливостей фінансування соціальних ініціатив та створює передумови для сталого розвитку територій [1].

Міжнародні дослідження показують, що ДПП у соціальній інфраструктурі ефективно лише за умови прозорого управління, справедливого розподілу вигод і залучення громадськості на всіх етапах реалізації проєктів [8]. Саме такий підхід дозволяє мінімізувати соціальну нерівність і зміцнити людський капітал — основу подолання бідності.

Таким чином, партнерська взаємодія держави, бізнесу та громади є не лише організаційною формою управління, а й інституційним чинником зменшення соціальної вразливості. У контексті післявоєнного відновлення України ДПП може стати ключовим інструментом переходу до моделі інклюзивного зростання, у центрі якої — гідність людини, соціальна справедливість і сталий добробут.

Список використаних джерел:

1. Азнаренкова Г. Публічно-приватне партнерство як механізм взаємодії секторів. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2022. № 5(46). URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/download-/3887/3671>. – DOI: [10.55643/fcaptp.5.46.2022.3887](https://doi.org/10.55643/fcaptp.5.46.2022.3887).
2. Глобальний договір ООН в Україні. 17 Цілей сталого розвитку. URL: <https://globalcompact.org.ua/tsili-stijkogo-rozvytku/>.
3. Ємець О. І., Білошкурська Н. В. Політико-економічні особливості державно-приватного партнерства. *Актуальні проблеми розвитку регіональної*

економіки. 2021. URL: https://www.researchgate.net/publication/3575-59678_POLITEKONOMICNI_OSOBLIVOSTI_DERZAVNO-PRIVATNOGO_PARTNERSTVA. – DOI:10.15330/apred.2.17.67-76.

4. Калашник Н.С., Березовський П.П. Державно-приватне партнерство як стратегія виконання Україною порядку денного сталого розвитку на період до 2030 року (на прикладі галузі охорони здоров'я). № 5 (2023): Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. URL: <https://www.academia.edu/123706537/>. – DOI: 10.51547/ppp.dp.ua/2023.5.5.

5. Komarynska Y., Kryshevych O., Linnyk N., Karelin V., Kofanova O. Public-private partnership as an effective mechanism for attracting private investment in achieving the aims of the socio-economic development of Ukraine // Problems and Perspectives in Management. – 2019. – Vol. 17, № 4. – P. 469–479. – URL: https://www.businessperspectives.org/images/pdf/applications/publishing/templates/article/assets/12983/PPM_2019_04_Komarynska.pdf. – DOI: 10.21511/ppm.17-(4).2019.38. [англ.].

6. Lozynska, T.; Birchenko, N.; Piskun, A.; Dengub, V. Investment and Infrastructure Development Projects in Public–Private Partnerships in Ukraine. *Economics Ecology Socium* 2024, 8, 53-65. URL: <https://ees-journal.com/index.php/journal/article/view/272>. – DOI: 10.61954/26167107/-2024.8.4-5. [англ.].

7. Малиновська Н. Державно-приватне партнерство як механізм узгодження інтересів соціальних груп на регіональному рівні // Публічне управління та регіональний розвиток. – 2019. – № 4. – С. 400–422. – URL: <https://pard.mk.ua/index.php/journal/-article/view/136>. – DOI: 10.34132/pard-2019.04.09.

8. Oktavianus A., Mahani I., Meifrinaldi. A Global Review of Public Private Partnerships: Trends and Challenges for Social Infrastructure. *Journal of Social Infrastructure Studies*. 2018. URL: <https://www.researchgate.net/publication/>

[322639023_A_Global_Review_of_Public_Private_Partnerships_Trends_and_Challenges_for_Social_Infrastructure](#). – DOI: [10.1051/matecconf/201814706001](#). [англ.].

9. Ostrom E. Beyond markets and states: Polycentric governance of complex economic systems // American Economic Review. – 2010. – Vol. 100, № 3. – P. 641–672. – URL: <https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/aer.100.3.641>. [англ.].

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО В УМОВАХ ПОДОЛАННЯ БІДНОСТІ У ВСІХ ЇЇ ФОРМАХ І ВСЮДИ

Бірюшов Дмитро Михайлович

здобувач освітньо-наукової програми доктора філософії за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» кафедри публічного управління та адміністрування Національного лісотехнічного університету України.

Проблема бідності у сучасному світі є однією з найгостріших соціально-економічних викликів. Згідно з Ціллю сталого розвитку №1 ООН, головною метою глобальної спільноти є подолання бідності у всіх її формах і всюди. Для України ця проблема набула особливої актуальності у контексті післявоєнної відбудови, втрати економічного потенціалу, внутрішнього переміщення населення та необхідності відновлення критичної інфраструктури. У цих умовах державно-приватне партнерство (ДПП) виступає ефективним інструментом залучення інвестицій, модернізації економіки та підвищення якості життя населення.

Теоретико-правові засади державно-приватного партнерства. Державно-приватне партнерство визначається як форма довгострокової співпраці між державним і приватним секторами, спрямована на реалізацію проектів суспільного значення. Основними принципами ДПП є розподіл ризиків, взаємна відповідальність, забезпечення суспільної вигоди та підвищення ефективності